

AAN De Minister van Justitie

DATUM 5 april 2004

ONS KENMERK z2003-1323

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 27 februari 2004

UW KENMERK

ONDERWERP Heroverweging CBP zwarte lijst drugskoeriers

U heeft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) verzocht zijn oordeel met betrekking tot de verstrekking door luchtvaartmaatschappijen van zwarte lijsten aan bepaalde landen buiten de Europese Unie in het kader van een vervoersverbod voor drugskoeriers, te heroverwegen.

In zijn brief van 12 januari 2004 heeft het CBP geconcludeerd dat voor de gegevensuitwisseling tussen luchtvaartmaatschappijen onderling van zwarte lijsten met strafrechtelijke gegevens van drugskoeriers een vergunning ex artikel 77, tweede lid, Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) noodzakelijk is voor zover deze gegevensuitwisseling plaatsvindt met luchtvaartmaatschappijen die gevestigd zijn in landen die geen waarborgen bieden voor een passend privacybeschermingsniveau. Een dergelijke vergunning dient te worden aangevraagd door de luchtvaartmaatschappij die de strafrechtelijke gegevens op de zwarte lijst verstrekt. Het CBP zou in dat geval ingevolge bovengenoemd artikel hierover gehoord moeten worden.

In de bijlage bij uw brief stelt u dat voor een dergelijke verstrekking mogelijk geen vergunning als bedoeld in artikel 77, tweede lid, WBP noodzakelijk is. In het kader van de toepassing van de zwarte lijst door de luchtvaartmaatschappijen bent u van oordeel dat de gegevensuitwisseling met het buitenland noodzakelijk is voor het sluiten en het uitvoeren van de overeenkomst tot vervoer. In dat geval zou sprake zijn van een uitzondering als bedoeld in artikel 77, eerste lid, onder b, WBP. Dit standpunt is in de bijlage bij uw brief nader onderbouwd.

De aangevoerde feiten en argumenten brengen het CBP thans tot een ander inzicht.

Artikel 77, eerste lid, onder b, WBP bepaalt dat doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land dat geen waarborgen biedt voor een passend beschermingsniveau kan plaatsvinden, indien de doorgifte noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst tussen de betrokkene en de verantwoordelijke, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van een overeenkomst.

Het gerechtvaardigd bedrijfsbelang van luchtvaartmaatschappijen bij het borgen van de veiligheid in de lucht en bij concrete maatregelen die erop gericht zijn zichzelf te beschermen tegen medeplichtigheid aan drugssmokkel, is voor het CBP een belangrijke overweging geweest bij de beoordeling omtrent de toelaatbaarheid van de verwerking van zwarte lijsten door de luchtvaartmaatschappijen. Het CBP heeft daarbij telkens gewezen op de randvoorwaarden die onlosmakelijk verbonden zijn aan een dergelijke gegevensverwerking.

Als belangrijkste voorwaarden brengt het CBP u de informatieverplichting aan betrokkene en de doelbeperking (de zwarte lijsten mogen alleen verwerkt worden met het oog op het weigeren van vervoer) in herinnering.

Het hierboven genoemd gerechtvaardigd bedrijfsbelang is rechtstreeks terug te voeren op de algemene vervoersvoorwaarden van de luchtvaartmaatschappijen. Daarnaast hecht het CBP grote waarde aan de omstandigheid dat eerder getroffen maatregelen, die een geringere privacy inbreuk voor de betrokkenen tot gevolg hadden, niet hebben bijgedragen aan een oplossing voor de problematiek met betrekking tot de drugskoeriers. Deze omstandigheden, alsmede de omstandigheid dat het hier een tijdelijke maatregel betreft, zetten de noodzaak voor de verwerking van zwarte lijsten door luchtvaartmaatschappijen en de doorgifte daarvan scherp aan. De voorgestelde doorgifte van strafrechtelijke persoonsgegevens die de veiligheid in de lucht vergroot en het risico van medeplichtigheid aan drugsmokkel voor de luchtvaartmaatschappijen beperkt, is daarmee een wezenlijk onderdeel van de vervoersovereenkomst van de luchtvaartmaatschappijen met betrokkenen. Het toetsen aan de zwarte lijst van een persoon met wie een vervoersovereenkomst wordt aangegaan, kan worden gezien als het treffen van precontractuele maatregelen in de zin van artikel 77, eerste lid, onder b, WBP mits tevens voorzien is in adequate informatie voor de betrokkenen. In die gevallen waarbij een toets vooraf niet mogelijk is, wordt de toets -na sluiting van de vervoersovereenkomst- voor vertrek uitgevoerd bij de gate. In dat geval is sprake van een doorgifte die noodzakelijk is ter uitvoering van de vervoersovereenkomst mits er tevens sprake is van een adequate informatievoorziening voor de betrokkenen.

In het basisdocument, dat onderdeel uit zal maken van de overeenkomsten die met de luchtvaartmaatschappijen in casu worden gesloten, worden de randvoorwaarden vermeld die de gegevensuitwisseling mogelijk maken. Het CBP verwacht dat cruciale wijzigingen in het basisdocument op voorhand aan hem worden voorgelegd.

Het CBP beschouwt de zaak hiermee als afgedaan.

Hoogachtend,

mr. U. van de Pol
Collegelid